

בש"פ 6772/19 - ג'אורג'יאנה מורחן, עופר זלצמן, סינגלפוט בע"מ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6772/19

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשים: 1. ג'אורג'יאנה מורחן
2. עופר זלצמן
3. סינגלפוט בע"מ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
בחיפה (כב' השופטת ת' שרון נתנאל) בע"ח
18.9.2019-09-23090 מיום

בשם המבקשים: בעצמם

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת ת' שרון נתנאל) שבגדרה נדחה ערר המבקשים על החלטת בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט א' קפלן), להאריך את תוקף צווי התפיסה שהוצאו בעניינם למשך 180 ימים נוספים.

1. נגד המבקשים מתנהלת חקירה בחשד לביצוע עבירות הפרת זכויות יוצרים; קבלת דבר במרמה; קשירת קשר לביצוע פשע; עבירות מס; ועבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון). ביום 15.1.2019 נעצרו חשודים בפרשה, ובהם המבקשים 1-2 (להלן: המבקשים), וכן הוצאו צווי תפיסה לרכוש המבקשים ובו בין היתר חשבונות בנק, כלי רכב, נכסי נדל"ן וחווות סוסים להרבעה, שבבעלותה של המבקשת 3 (המבקשת 3 נמצאת בבעלותה של המבקשת 2; להלן: החווה). בהמשך, שוחררו המבקשים ממעצר, וכן שוחררו חלקית חשבונות

הבנק של החווה ושחררו גם הסוסים שלה.

2. ביום 10.7.2019 הגישה המשיבה לבית משפט השלום בראשון לציון בקשה להארכת תוקף צווי התפיסה של הרכוש והמוצגים שנתפסו על ידה ושל צווי ההקפאה שניתנו לגבי הרכוש (כפי שפורט בבקשה) ב-180 ימים לצורך הבטחת אפשרות מימוש חילוטו של הרכוש התפוס, לפי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, ולפי סעיפים 21 ו-26 לחוק איסור הלבנת הון (בהמשך קיבל בית משפט זה את בקשתם של המבקשים להעביר את הדיון בהליך זה לבית משפט השלום בחדרה, ראו בש"פ 4795/19 מורחן נ' מדינת ישראל (2.9.2019) (להלן: בש"פ 4795/19)). ביום 9.9.2019 נעתר בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט א' קפלן) לבקשה וקבע כי בדיון לפניו התברר כי החקירה בפרשה נמצאת בעיצומה; כי עדיין יש צורך בביצוע פעולות חקירות רבות (שהוצגו לפניו בדו"ח סודי (להלן: הדו"ח הסודי)); וכי קיים "הרבה יותר מסתם חשד סביר" לכך שהמבקשים עברו עבירות של הפרת זכויות יוצרים, עבירות מס, ולפחות חלקם - גם עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון. נקבע כי חלק ניכר מן הרכוש המתואר בבקשה, אם לא כולו, הושג לכאורה כתוצאה מביצוע העבירות האמורות, וממילא גם אם אין כך הדבר - אין מניעה לתפוס אותו באמצעות מנגנון "תפיסה בשווי", כדי להבטיח חילוט בתום ההליך. עוד צוין כי שווי התפוסים בפועל נופל מ-20% משווי הפעילות העבריינית המיוחסת למבקשים ולכן אין מניעה להתיר למשטרה להמשיך ולהחזיק בהם (לרבות בצומניעה האוסר על דיספוזיציה בנכס מקרקעין שנתפס, וממילא בכל הנוגע אליוצוין כי אין בו כדי למנוע את המשך השימוש במקרקעין). על רקע שיקולים אלה נמצא כי יש להותיר את המצב הקיים על כנו, ולהאריך את תוקף הצווים הקיימים ואת החזקת התפוסים ב-180 ימים. לשלמות התמונה יוער, כי בכל הנוגע לטענות המבקשים לגבי החווה נקבע כי הנושא נדון לפני בית משפט השלום בראשון לציון, ועל החלטה זו הוגש ערר שנדון בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד - ולכן אין מקום לדון בהן.

להשלמת התמונה יוער כי ביני לביני, הגישו המבקשים בקשות שונות להחזרת תפוסים שנדונו לפני בית משפט השלום בראשון לציון. בפרט, בבקשה מיום 16.6.2019 התבקש שחרור תפוסים לצרכי מחיה, לה התנגדה המשיבה בטענה כי כבר בשלביה הראשונים של החקירה שוחרר רכוש בשווי לא מבוטל, וכי טענות המבקשים בדבר מצבם הכלכלי לא גובו בתצהיר כנדרש בדיון. ביום 10.7.2019 דחה בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט ג' אבנון) את הבקשה וקבע כי קיים פער עצום בין שווי העבירות המיוחסות למבקשים, העומד על כ-23 מיליון ש"ח, לבין שווי התפוסים שהוערך על ידי המשיבה ב-4.5 מיליון ש"ח. עוד צוין כי החובות שעליהם הצביעו המבקשים נוצרו לאורך שנים - הרבה לפני תפיסת הרכוש על ידי המשיבה, ומשכך אין בהם להקים עילה לשחרור תפוסים לצרכי מחיה. המבקשים הגישו ערר על החלטה זו, אולם הדיון בו נדחה ליום 4.11.2019 נוכח החלטה בבש"פ 4795/19, והצהרת המבקשים כי בכוונתם לפנות לבית משפט זה בבקשה להעביר את כל הדיונים לבית משפט במחוז חיפה (יוער כי בבש"פ 6025/19 מורחן נ' מדינת ישראל (28.10.2019), נדונה בקשה שהוגשה מטעם המבקשים להעברת הדיון בכמה עררים שהוגשו על ידם מבית המשפט המחוזי מרכז-לוד לבית המשפט המחוזי בחיפה, וזו נדחתה).

3. ובחזרה לענייננו. המבקשים הגישו ערר על החלטת בית משפט השלום בחדרה בבקשה להארכת צווי התפיסה. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת ת' שרון נתנאל) מצא כי אין עילה להתערב בהחלטת בית משפט השלום, המבוססת כדבעי. לאחר עיון בחומר החקירה נקבע כי הוא מעלה חשד למעורבות כל המבקשים במיוחס להם, וכי גם אם בסופו של יום לא ניתן יהיה לייחס למבקשת 1 (להלן גם: המבקשת) עבירות מס, די בחשדות האחרים הנוגעים לה כדי להצדיק את תפיסת הרכוש. כן נדחו טענות המבקשים שלפיהן לא הותר להם לעיין בדו"ח הסודי, וזאת משטרם הוגש כתב האישום בעניינם, בהיקש מן ההסדר הקבוע בדיון לגבי הצגת חומרים לבית המשפט בהליך מעצר לפני הגשת כתב אישום. לגבי הטענות בדבר מצבם הכלכלי של המבקשים, בית המשפט המחוזי קבע כי אלו לא נתמכו בתצהיר

(ולעניין זה נקבע כי אין די בתצהירים שהוגשו בהליכים אחרים), וכי הן באות בסתירה לראיות שנמצאות בתיק החקירה.

4. על החלטה זו הוגשה בקשת הרשות לערור שלפניי, ובמסגרתה נטען כי יש להתיר למבקשים לעיין בחומרים ששימשו בסיס להחלטות הערכאות הקודמות, ובפרט בדו"ח הסודי, כחלק מזכותם להליך הוגן ומכוח הדוקטרינה של הגנה מן הצדק. המבקשים מוסיפים וטוענים כי המשיבה הסתירה פרטים מהותיים לגבי מצבם הכלכלי העגום, שעמד בבסיס החלטתו של בית משפט זה בבש"פ 4795/19 לקבל את בקשתם להעברת מקום הדיון לבית משפט השלום בחדרה. על כן נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שדחה את בקשת המבקשים לעיין בתצהירים שהוגשו בבש"פ 4795/19. עוד נטען כי אין בבעלותם מגרש בחדרה בניגוד לטענות שעלו בהליכים הקודמים וכי הם נמצאים במצוקה כלכלית. המבקשים מוסיפים וטוענים כי לא היה מקום לתפוס רכוש בכל הנוגע למבקשת 1, שקיבלה אזרחות ביום 12.11.2011 ולכן היא נהנית מפטור מחבות מדיווח לרשות המסים על הכנסותיה מחוץ לישראל. עוד נטען כי לא מתקיימות בעניינם עבירות המקור המנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון ולכן אין עילה להחזקת התפוסים.

5. דין הבקשה למתן רשות ערר להידחות בהעדר עילה לבירור ב"גלגול שלישי" לפני בית משפט זה לפי אמות המידה המקובלות (ראו למשל בש"פ 383/19 טובר אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (31.1.2019); בש"פ 6951/13 הלוי נ' משטרת ישראל, פסקה 6 (10.12.2013); בש"פ 1001/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (8.3.2015); בש"פ 3190/14 ארזון נ' משטרת ישראל, פסקה 5 (25.6.2014); בש"פ 7079/08 רחימי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (2.2.2009)). עיקר השגותיהם של המבקשים על ההחלטות הקודמות נוגעות לכך שהם לא נחשפו לתוכנו של הדו"ח הסודי שהוצג לבית משפט השלום, ולפי טענתם באותו דו"ח הועלמו פרטים על ידי המשיבה בנוגע למצבם הכלכלי. מעבר להסתייגותי הכללית מן ההאשמות החמורות שיוחסו למשיבה על ידי המבקשים בטענה כי זו הסתירה לכאורה פרטים מערכאות שיפוטיות, יש להבהיר כי הדו"ח הסודי, כפי שצוין בהחלטת בית משפט השלום, עסק בפעולות החקירה המתוכננות בפרשה - אשר מטבע הדברים לא ניתן לגלותן למבקשים בשלב הדיוני הנוכחי (ראו והשוו הוראות סעיף 15(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996). דברים אלה נאמרים במידה רבה בבחינת למעלה מן הצורך שכן ממילא המבקשים היו רשאים להעלות את טענותיהם בדבר מצבם הכלכלי (שהוסתרו לכאורה) בתגובתם לבקשת המדינה להאריך את צווי התפיסה ולתמוך אותן בראיות מתאימות. בית המשפט מצא כי הדבר לא נעשה, וקביעותי במישור זה לא חורגות מעניינם הפרטני של הצדדים ואינן מצדיקות בירור נוסף לפני בית משפט זה. מעבר לכך יש להעיר, כי השגות המבקשים בדבר ההחלטה בבקשתם לשחרר תפוסים לצרכי מחיה תלויות ועומדות (כמפורט מעלה) ואין בהחלטתי כאן כדי להביע עמדה לגופן של אלו. יתר הטענות בבקשה נוגעות אף הן ליישום הדין בהחלטות הקודמות שהתקבלו בעניין המבקשים, ואין בהם כדי להקים עילה למתן רשות לערור.

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ט בתשרי התש"ף (28.10.2019).

שׁוֹפֵט